

Nieuwsbrief 60, maart 2023

Abonnees: 528

Platform Militaire Historie Ede

Herdenking Amersfoort

Herdenking Loosdrecht, Walk 4 Veterans

Opening expositie en lezing WO1 en Ede

Nieuwe aanwinsten

Revisie telefooncentrale, Vacature ICT

Op de korrel: het interview

Ede Doet, XON-reportage, Cultureel Café Dante

Lezing: Geheim agenten op de Veluwe en Vluchtoord Ede

Beste abonnees,

De vrijwilligers van het Platform zijn weer zeer gemotiveerd bezig om het Jaarprogramma 2023 voor te bereiden en uit te voeren. Het versterken van het team door de komst van Frank Peersman die de activiteiten coördineert helpt goed. Er liggen al behoorlijk uitgewerkte plannen voor activiteiten in de tweede helft van dit jaar.

De opening van de nieuwe tentoonstelling over de effecten van de Eerste Wereldoorlog op Ede en omstreken mag gezien de kwaliteit van de expositie en de grote belangstelling van de vele aanwezigen en de pers al geslaagd genoemd worden. De aansluitende twee lezingen zijn ook al nagenoeg volgeboekt.

Het bestuur is druk met het verwerven van financiële middelen om stenguns voor de Erewacht bij het Mausoleum te kunnen aanschaffen en heeft weer enkele vrijwilligers bereid gevonden om de activiteiten in en rond ons "clubhuis" beter te verdelen. De verwarming is gerepareerd, met de lekkage in het dak zijn we druk doende en een nieuwe bewakingsdienst is aangetrokken.

Kortom het gaat weer lekker met onze activiteiten en dat willen we graag met elkaar volhouden.

Maarten van Hezik

Voorzitter

Herdenking Amersfoort

Op maandag 20 maart vindt aan de [Appelweg](#) te Amersfoort de jaarlijkse herdenking plaats van de executie van tien gevangenen uit het voormalig Kamp Amersfoort. Deze gevangenen waren afkomstig uit de gemeente Ede en hebben hun laatste rustplaats gevonden in het Mausoleum.

Het monument ter nagedachtenis van deze gebeurtenis is in 1946 opgericht en nu geadopteerd door groep 8 van de Joost van den Vondelschool uit Amersfoort. In aanwezigheid van wethouder Cultuur & Onderwijs Tyas Bijlholt zal tijdens de herdenking op 20 maart een kranslegging plaatsvinden.

De herdenking start om 10:15 uur (inloop vanaf 10:00u) en het formele gedeelte zal naar verwachting een half uur in beslag nemen, waarbij er na afloop de gelegenheid is tot informeel napraten. Wij zouden het zeer op prijs stellen als u bij deze herdenking op maandag 20 maart aanwezig zou kunnen zijn.

Namens de Vrienden van het Appelwegmonument,
Bas Wijdeven

GPS: 52.14931, 5.37834

Herdenking Loosdrecht

Maandagmiddag 20 maart om 13.30 uur is er een herdenking bij het [Fusillademonument](#) aan de Nieuw-Loosdrechtsedijk in Loosdrecht. Hier worden de tien mannen herdacht die op deze plaats zijn doodgeschoten. Onder hen waren er zes afkomstig uit de gemeente Ede.

De gemeente wordt vertegenwoordigd door burgemeester mevr. Larson. Leerlingen van groep 7/8 van de Openbare Basisschool De Linde zullen bloemen leggen. Zij hebben het monument geadopteerd.

Het platform zal voorafgaand aan de herdenkingen bloemen leggen bij Kamp Amersfoort en vertrekt om 8.30 uur vanaf De Smederij. Wilt u ook de herdenking bezoeken en met het platform meerijden? Neemt u dan contact op met Gerard Gijsbertsen via: g.gijsbertsen@PlatformMHE.nl

GPS: 52.204900, 5.128870

Walk 4 Veterans

Leden van het platform hebben de afgelopen drie jaar deelgenomen aan het sponsorgeldwandel-evenement Walk 4 Veterans. Bij deze wandeltocht gaat het om het besef van vrijheid en de gedachte aan hen die zich daar dagelijks voor inzetten.

Tussen 25 juni en 10 september worden deelnemers uitgedaagd om 77 kilometer af te leggen en daar ten minste 77 euro aan sponsorgeld mee op te halen. Iedereen kan meedoen, individueel of als team. Ieder bepaalt voor zichzelf waar, wanneer en in hoeveel etappes er gewandeld of gerend wordt.

Het platformteam haalt zo jaarlijks ongeveer 1500 euro aan sponsorgeld binnen voor deze helden. Het team bestaat uit tenminste vier personen. Het startpunt kan De Smederij zijn, maar ook een huisadres of andere locatie in het land. Er wordt gelopen met een 'komoot app' om de gelopen afstand nauwkeurig vast te leggen. De afstanden worden langzaam verhoogd van 5 tot 15 kilometer en altijd aangepast aan de langzaamste loper.

Ook dit jaar willen we weer een team samenstellen en deelnemen aan dit mooie evenement. Wie durft er mee te gaan? Wie heeft er tijd voor en houdt ook nog eens van gezelligheid?

Meld je aan bij Ronald van Riet via: r.vanriet@platformmhe.nl

Meer informatie op: www.actievoorhelden.nl

Opening expositie en lezing WO1

Op zaterdag 25 februari is door de heer Cornelis van de Bas, conservator van Huis Doorn, de nieuwe wisseltentoonstelling over de Eerste Wereldoorlog en Ede geopend. Na het onthullen van de etalage konden in De Smederij de tentoongestelde voorwerpen en foto's worden bekeken. Ook voor de bijhorende lezing van de heer Yannick ten Have, over de aanleg, betekenis en toekomst van het loopgravenstelsel op de Eder heide, bestond veel belangstelling. De lezing werd op dinsdag 7 maart herhaald.

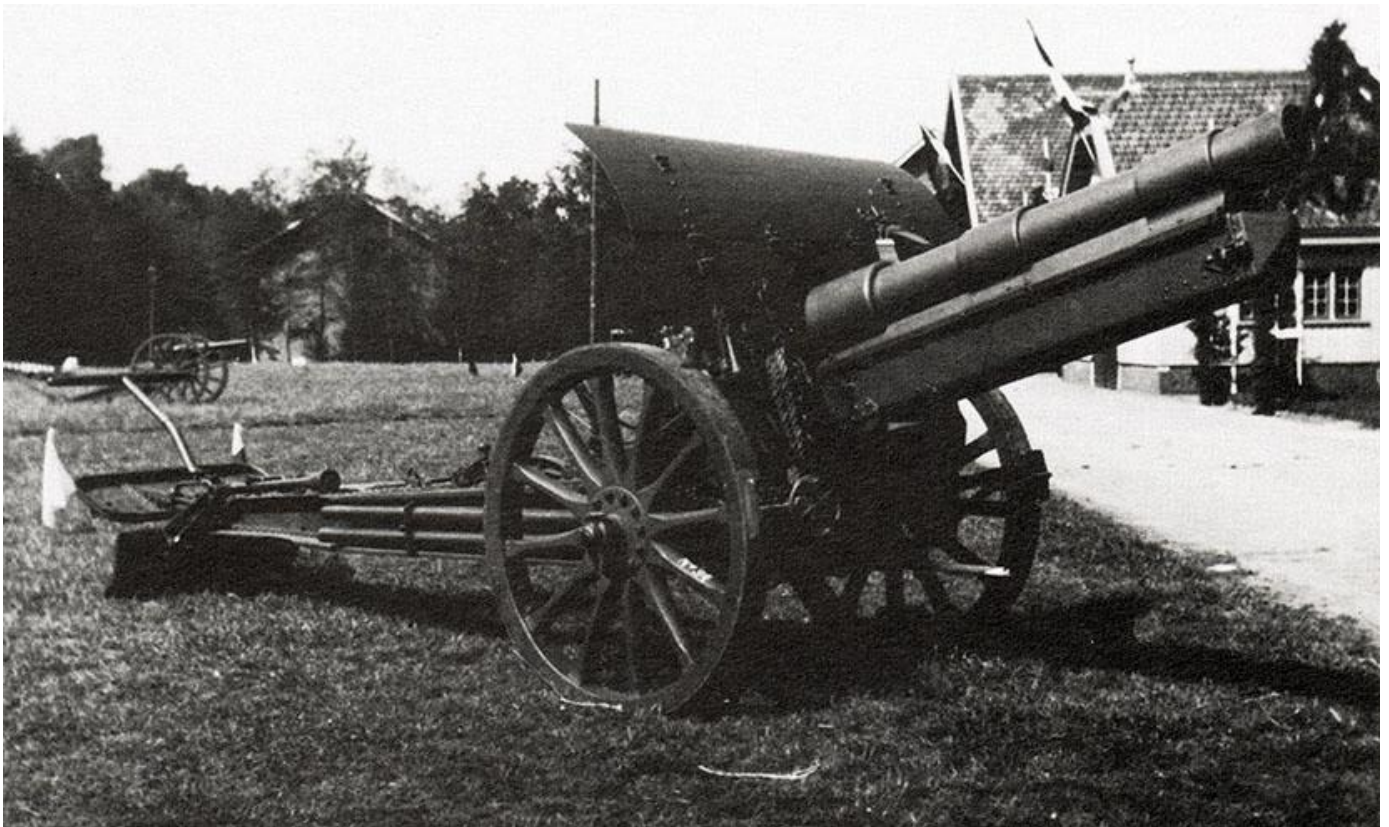

Nieuwe aanwinsten

Het Oorlogs- en Garnizoensmuseum heeft weer een aantal mooie aanwinsten mogen ontvangen:

- Een klein formaat melkkan met het opschrift: 'Distributie melkkan 1918'. Vervaardigd tijdens de voedselschaarste van de 1e Wereldoorlog in wit Gouds plateel door "Ivora".
- Sigarenpotje ter herinnering aan de mobilisatie 1914 cavalerie "société céramique Maestricht"
- Tweetal knijpkatjes (zaklamp Philips)
- Herdenking penning 300 jaar Hembrug.
- Microfoon draadloze radio.
- Veldtelefoon van Engels fabricaat WO2
- Afbeelding Houwitser 15 lang 17

Onderstaande afbeelding kon onlangs worden gekoppeld aan het Edese Garnizoen. Rechts op de foto staat De Smederij en op de achtergrond het na de oorlog afgebroken hooi- en stromagazijn.

Deze Duitse vuurmond is door de firma Krupp gemaakt en bij het terugtrekken van de troepen in 1918 aan de Nederlandse grens achtergelaten. De aangetroffen houwitsers worden door het Nederlandse leger ingevoerd, maar zijn dan door het intensieve gebruik al zo goed als versleten.

De diameter van de loop is 15 cm en de lengte 17 maal de diameter: 2,55 meter. De vuurmond heeft een gewicht van ruim 3000 kg en een dracht (bereik) van 8,5 km. Er kunnen 2 à 3 schoten per minuut worden afgevuurd gedurende 5 minuten. De verschoten brisantgranaten hebben een gewicht van 32, 40 of 42 kg.

De bemanning bestaat uit 6 kanonniers en een commandant. Het stuk wordt getrokken door 6 tot 10 paarden, afhankelijk van het terrein. Twaalf van deze vuurmonden zijn ingedeeld bij de IIIe Afdeling van het 8e Regiment Veldartillerie in Ede (vier per batterij).

Op 10 mei 1940 staat de IIIe Afdeling onder commando van kapitein 't Land opgesteld bij Rhenen en neemt deel aan de gevechten op en om de Grebberg. Bij de gevechten sneuvelen twee kanonniers van deze afdeling.

Revisie telefooncentrale

In het Oorlogs- en Garnizoensmuseum De Smederij staat een oude telefooncentrale die afkomstig is van het voormalige ISK-museum op het Infanterie Schietkamp te Harskamp. Dit museum moest de deuren sluiten en sindsdien staat de centrale bij ons in de Mess. Menig bezoeker heeft al eens met nostalgische gevoelens voor de eikenhouten kast gestaan en de hoorn verwachtingsvol tegen het oor gedrukt. De gebruikte techniek stamt uit een tijd waarin alles nog te begrijpen en uitlegbaar was. Het contrast met onze huidige moderne communicatiemiddelen is overduidelijk en spreekt met name tot de verbeelding bij jeugdige museumbezoekers.

De centrale is in de huidige staat echter niet inzetbaar bij educatieve demonstraties. Het toestel werkt niet meer en heeft onderhoud nodig.

Het is dankzij de inzet van menig oud-verbindelaar dat deze telefooncentrale afgelopen maand naar de werkplaats van het Verbindingsmuseum op de Bernhardkazerne in Amersfoort kon worden overgebracht. Daar zal oud-medewerker en platformvrijwilliger Will Broekhuizen de techniek in oude glorie herstellen, zodat we de bezoekers weer kunnen laten horen en zien hoe verbindingen tot stand komen.

Foto: Will Broekhuizen in de werkplaats te Amersfoort

Vacature ICT

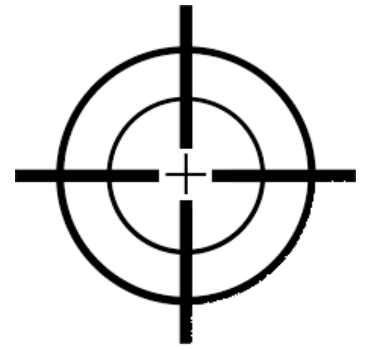
De werkgroep ICT is op zoek naar een vrijwilliger die zich wil specialiseren in het onderhouden van de digitale tafel in De Smederij. Het interactieve beeldscherm bevat informatie van historische verenigingen en geeft bezoekers toegang tot o.a. foto's, filmbeelden en educatieve puzzels.

Heb je enige kennis van computers en vind je het leuk om teksten en foto's te verwerken, neem dan vrijblijvend contact op met Co de Haan via: c.dehaan@PlatformMHE.nl

Op de korrel: het interview

Iets of iemand op de korrel nemen wil tegenwoordig zeggen dat je je kritisch over iets of iemand uitlaat. De korrel in deze uitdrukking verwijst naar een richtmiddel op een vuurwapen; een metalen punt boven op de loop. De uitdrukking betekende aanvankelijk: 'iemand of iets onder schot nemen, in de gaten krijgen of hebben. In deze nieuwe rubriek willen we het vizier eens richten op onze vrijwilligers, of meer bepaald op het vrijwilligerswerk dat zij voor de club verrichten. Niet om ze tot mikpunt van spot te maken, maar om u een kijkje achter de schermen bij het Platform Militaire Historie Ede te geven.

In deze eerste editie ga ik op pad met vrijwilliger Cor Landman. Omroep Ede heeft het platform uitgenodigd om in een rechtstreekse radio-uitzending verslag te komen doen van haar bezigheden. Ze hebben in onze nieuwsbrief een stukje gelezen over de nieuwe expositie en lezing over de Eerste Wereldoorlog en willen daar graag met ons over praten. Het is een mooie gelegenheid om onszelf en de expositie bij een groot publiek onder de aandacht te brengen!

“Wie wil dit oppakken?”

Zoals wel vaker gebeurt bij vragen die in de e-mailgroep worden gepost, blijft het aanvankelijk stil. Rechtstreeks verslag doen in een radio-uitzending is immers niet iets wat je zomaar even doet. Je moet goed weten wat er speelt in de club en ook goed je verhaal kunnen doen. Als vrijwilliger bij een historische vereniging verwacht men bovendien dat je kennis van zaken hebt en antwoord kunt geven op alle vragen die met het militaire verleden van Ede te maken hebben. Dat is nogal wat, want Ede kent een rijke militaire historie.

Cor neemt de uitdaging aan en meldt zich gewapend met de nieuwsbrief en een lijstje met onderwerpen en personen die zeker genoemd moeten worden om 12.30 uur bij de balie van Cultura. We staan echter bij de verkeerde balie en worden vriendelijk verzocht buitenom de zijingang te nemen. Daar komen we uit in een witte gang vol gesloten deuren, maar vinden uiteindelijk een bordje dat ons naar de tweede verdieping verwijst. Hier stappen we een lange, witte ruimte binnen. Aan de muur brandt een rood 'ON AIR' en op de stoelen in de hal zitten twee dames die ons geen aandacht schenken. Ze zitten ietwat gespannen te wachten totdat het lampje uitgaat en zij de studio in kunnen gaan om hun verhaal te doen. Niet veel later steken we onze duim omhoog en wensen de dames veel succes met hun interview. De deur gaat dicht. We blijven alleen achter. We tappen een kop koffie uit een automaat en zitten vervolgens ietwat gespannen te wachten totdat ook wij aan de beurt zijn. Het lampje aan de muur gloeit rood, totdat het opnieuw dooft. De dames vertrekken en Cor wordt uitgenodigd om achter de microfoon plaats te nemen. In de studio bevindt zich een glazen wand waarachter ik iemand van de techniek zie zitten. De presentator van het radioprogramma blijkt een joviale vent te zijn en voordat we het weten staan

we alweer buiten op de stoep. We nemen met een tevreden gevoel afscheid van elkaar en gaan elk ons weegs, een ervaring rijker.

Op onze website staat een video-opname van dit gesprek: [Interview Omroep Ede](#)

Deze tekst is bij wijze van proef ook als voorleesbestand beschikbaar.

Wouter van den Berg

Ede Doet

De gemeente Ede wil haar bewoners graag betrekken bij het behoud en het verbeteren van de leefkwaliteit in de buurt. Vanaf maart ontvangt elk woonadres in de gemeente een cheque t.w.v. € 7,50 waarmee een buurtinitiatief kan worden gesteund. Het Platform Militaire Historie Ede wil dit jaar graag aandacht vragen voor een initiatief van onze burens: het Buurtcomité Prins Maurits Kazerne. Haar werkgroep buurtactiviteiten wil een gezellige middag (buurtfeest) organiseren waarbij jong en oud welkom is. U kunt dit initiatief steunen door uw bon te doneren via onderstaande link:

Ededoet.nl/initiatief/3115

Sponsors

Ede en omgeving worden jaarlijks door vele tienduizenden mensen bezocht. Veel van deze bezoeken zijn gerelateerd aan het militaire verleden van Ede. Het Platform Militaire Historie Ede is binnen de gemeente Ede het aanspreekpunt voor zaken die de militaire historie van Ede betreffen en heeft zich ten doel gesteld om dit bij een breed publiek onder de aandacht te brengen. Uw steun is hierbij van harte welkom.

[Lees meer . .](#)

De activiteiten van het platform worden ondersteund door:

expert team **Monuta**

Agenda

- Maandag 20 maart: Herdenking gefusilleerde Edese verzetsstrijders in Amersfoort en Loosdrecht
- Zaterdag 15 april: Herdenking en viering bevrijding Ede

- Nu te zien:

De Smederij
De Eerste Wereldoorlog
en Ede

WISSELEXPOSITIE

Oorlogs- en
Garnizoensmuseum
Verbindelaarsweg 100
6711 VD Ede
www.platformmhe.nl

De wisselexpositie over de Eerste Wereldoorlog en Ede is gratis te bezoeken op woensdagmiddag van 13.00 tot 16.00 uur en op elke laatste zaterdag van de maand van 13.00 tot 17.00 uur.

Adres: [De Smederij](#), Verbindelaarsweg 100 in Ede

GPS: 52.034860, 5.673670

XON-reportage

René Hazeleger van XON bezocht de opening van onze expositie en maakte er een fraaie reportage van. U kunt het verslag bekijken op YouTube: [Expositie 'De eerste Wereldoorlog in Ede'](#).

Lezing: Geheim agenten op de Veluwe

Op maandagavond 20 maart 2023 verzorgt platformvrijwilliger Lt. Kolonel (b.d.) Gerard Gijsbertsen voor de Volksuniversiteit Wageningen een lezing over geheim agenten op de Veluwe. De lezing gaat over de activiteiten van geheim agenten in de regio Zuid-Veluwe tijdens de Tweede Wereldoorlog. Gerard zal met name ingaan op de acties van deze geallieerde spionnen voor en na de Slag om Arnhem. Ook zal uitvoerig de samenwerking met het plaatselijke Nederlandse verzet worden belicht en informatie worden gegeven over de in onze regio georganiseerde wapendroppings.

Deze lezing is op 15 november 2019 ook al eens gegeven in Akoesticum in Ede. Mocht u deze hebben gemist of hem nog eens willen bezoeken, dan bent u op 20 maart a.s. van harte welkom in de [Bevrijdingskerk](#) in Wageningen. De aanvangstijd is 20.00 uur.

Voor kaarten kunt u terecht op: volksuniversiteitwageningen.nl
of info@volksuniversiteitwageningen.nl

VOLKSUNIVERSITEIT
WAGENINGEN

Cultureel Café Dante

[Cultureel Café Dante](#) vindt één keer in de maand plaats in het Atrium van Cultura. Het is een podium voor lokale muzikanten, kunstenaars, dichters et cetera. Op donderdagavond 23 maart passeren meerdere items de revue. Het platform is deze avond ook aanwezig en zal iets vertellen over Ede tijdens de Eerste Wereldoorlog en onze nieuwe tentoonstelling. De toegang is gratis. De avond begint om 20:20 uur.

Vooraankondiging lezing Vluchtoord Ede

Op dinsdagavond 18 april staat er in De Smederij een lezing gepland over het Vluchtoord Ede, welke gegeven zal worden door Ingeborg Kriegsman. In onze volgende nieuwsbrief (10 april) komen we hier nog uitgebreider op terug. In verband met de grote belangstelling voor de onlangs gehouden lezing over de loopgraven, vermelden we hem nu al even zodat u meer tijd heeft om een plekje te reserveren. De avond begint om 19.30 uur. Een plaats reserveren kan door een berichtje te sturen naar info@platformMHE.nl. Er is plaats voor 35 personen per lezing. Een eventuele herhaling zal op onze website worden aangekondigd.

PMHE Nieuwsbrief nr. 60?

De oplettende lezer zal zich herinneren dat de vorige uitgave van onze nieuwsbrief nog nr. 57 was. Na hertelling blijkt echter dat we met deze uitgave al bij nr. 60 zijn aanbeland. De nummering in voorgaande nieuwsbrieven zal worden aangepast. Een [actueel overzicht](#) is op onze website te vinden.

Media

Website: www.platformmhe.nl
Facebook: www.facebook.com

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Platform Militaire Historie Ede, onder redactie van Gerard Gijsbertsen en Wouter van den Berg. De nieuwsbrieven worden toegezonden aan alle bij het PMHE geregistreerde e-mailadressen. Mocht u geen prijs meer stellen op verdere ontvangst, dan kunt u zich afmelden door een berichtje naar info@platformmhe.nl te sturen. Ideeën en reacties zijn welkom op redactie@platformmhe.nl